

Asia: VN/13979/2023

Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Energiequelle Oy :n lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)

Energiequelle Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Suurjänniteverkkohankkeen yhteydessä perusteellisesti valmistellusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta.

Energiequelle on uusiutuvan energian alalla toimiva kansainvälinen yritys. Suunnittelemme ja toteutamme mm. tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeita, sekä energian varastointiin ja vetytalouteen liittyviä ratkaisuja. Yrityksemme Energiequelle Oy on saksalaisen Energiequelle GmbH:n tytäryhtiö. Kokemusta uusiutuvan energian alalla on kertynyt meille vuodesta 1997 lähtien. Työllistämme tällä hetkellä lähes 650 ihmistä ympäri maailmaa, joista 45 Suomessa.

Luonnoksessa ehdotetut muutokset sähkömarkkinalakiin ovat kannatettavia ja tulevat parantamaan vetyhankkeiden toteutettavuutta. Lain päivityksen ansiosta Suomen kilpailuasema kansainvälisessä vertailussa paranisi merkittävästi.

Arviomme mukaan muutokset mahdollistavat vedyn tuotantolaitoksen yhdistämisen erillisellä linjalla suoraan esimerkiksi uusiutuvan sähkön tuotantoon uusiutuvan energian direktiivin RFNBO-tuotantoa koskevan delegoidun säädöksen ((EU) 2023/1184) 3 artiklan edellyttämällä tavalla. Kahden megavolttiampeerin kapasiteettirajan poistamisella mahdollistetaan vihreän siirtymän

investoinnit, joissa vedyn tuotanto on avainasemassa. Tässä yhteydessä mahdollisuus kuljettaa sähkö vedyn jatkojalostusprosessien tarpeisiin on mielestämme myös huomioitu.

Uusi ehdotettu 4 a § (Sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskeva ennakkotieto) on mielestämme järkevä ja tarkoituksenmukainen ehdotus. On kuitenkin tärkeää jo etupainoisesti varmistaa, että Energiaviraston resurssit tehtävän hoitamiseksi ovat riittävät, eikä ennakkotiedon antamisesta siten muodostu tulevaisuudessa pullonkaulaa, mikäli ennakkotiedon pyytämisestä muodostuisikin tavanomainen käytäntö.

Korostamme, että tämän lakimuutoksen ja muiden suunniteltujen toimenpiteiden tulisi lähtökohtaisesti mahdollistaa ja sujuvoittaa vihreän siirtymän hankkeiden tehokasta toteuttamista. Suomen talouden ja kilpailukyvyn näkökulmasta on kriittistä, että pystymme yhdessä luomaan toimintaympäristön, joka tukee voimakkaasti uusien investointien sijoittumista Suomeen.

Erityisesti ehdotetut 20 b § ja 20 c § koskien liittymissopimuksia sekä suunnitelmat kantaverkkoyhtiön Fingridin liittymismaksu-uudistuksesta eivät saisi aiheuttaa kohtuuttomia suoria tai epäsuoria kustannuksia taikka haittaa vihreän siirtymän hankkeiden suunnitteluun tai toteutukseen. On varmistettava, että uusiutuvan energian tuotantoon liittyviä hankkeita voidaan jatkossakin toteuttaa markkinaehtoisesti eikä niille aseteta ylimääräisiä kohtuuttomia lisäkustannuksia. Joustavien liittymissopimusten osalta tulisi lisäksi varmistaa, että siirtyminen kiinteään liittymissopimukseen toteutetaan käytännössäkin kohtuullisella aikataululla.

Luonnoksen voimaantulosäännökseen liittyen pyydämme välttämään epäselviä tilanteita koskien olemassa olevaa sähkönsiirtoinfrastruktuuria ja siihen liittyviä sopimuksia, mukaan lukien tilanteita, joissa omistajuus vaihtuu. Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen luonnoksessa tarkoitetulla tavalla sähkönsiirtämiseksi vedyntuotantolaitokseen tai energiayhteisöjen toiminnassa tulisi olla joka tapauksessa mahdollista, jotta vältetään turhia infrastruktuurillisia päällekkäisyyksiä. Tämä olisi tärkeää myös tehokkaan maankäytön näkökulmasta. Pyydämme varmistamaan, että lakimuutoksessa käytetyissä käsitteissä ja muotoiluissa ei jää sellaista tulkintavaraa, joka käytännössä haittaisi tai estäisi sähkönsiirtämisen vedyntuotantolaitoksille tai vedyn jatkojalosteita valmistaville laitoksille teknistaloudellisesti järkevällä tavalla.

Sähkömarkkinalain muuttaminen tulisi EU:n Sähkömarkkinadirektiivin mukaisesti mahdollista energiayhteisöjen perustamista ja toimintaa direktiivissä tarkoitetulla tavalla. Tällä hetkellä jää mielestämme hieman epäselväksi, onko tämä teknis-taloudellisesti järkevällä tavalla käytännössäkin mahdollista esimerkiksi kansalaisten perustamille energiayhteisöille. Ehdotamme lisäämään energiayhteisöjen osalta tarkennuksia välttääkseen jatkossa epäselviä ja mahdollisesti EU:n Sähkömarkkinadirektiivin kanssa ristiriidassa olevia tilanteita. Energiayhteisöjen mahdollistaminen käytännössä parantaa huoltovarmuutta eteenkin mahdollisissa laajamittaisissa kriisitilanteissa. Tämän lisäksi paikalliset energiayhteisöt voivat vähentää jakeluverkon kuormitusta.

Schultheis Karl
Energiequelle Oy - Liiketoiminnan kehitysjohtaja